

Príbehy o svätom Jánovi Pavlovi II

Pri príležitosti sviatku svätého Jána Pavla II. 22. októbra, prinášame rozhovor s Prelátom Opus Dei, ktorý bol nedávno publikovaný v knihe vydavateľstva Ignatius Press, o príbehoch o tomto poľskom pápežovi, na ktoré si spomínajú ľudia z jeho blízkosti.

23.10.2015

Nasledujúce riadky ponúkajú výňatky z Príbehov o svätom Jánovi Pavlovi II, na ktoré si spomínajú jeho

blízki priatelia v knihe, publikovanej vydavateľstvom Ignatius Press.

S prvými lúčami slnka sa 6. októbra 2002 začalo Námestie svätého Petra v Ríme postupne zaplňať. Keď na námestie prišiel Ján Pavol II, v priestranstve pred Bazilikou a na ulici Via della Conciliazione sa už zhromaždilo vyše štyristo tisíc ľudí. Všetky tie zástupy prišli do Ríma, aby vzdali hold španielskemu kňazovi, ktorý v roku 1928 založil Opus Dei, novú entitu v Katolíckej cirkvi, ktorej cieľom je šírenie myšlienky svätosti a laického apoštolátu prostredníctvom „posväcovania práce“. O 74 rokov po založení Opus Dei zazneli na preplnenom námestí a v príľahlých uliciach slová Jána Pavla II: „Ku cti Najsvätejšej a nerozdielnej Trojice...vyhlasujeme a definujeme blahoslaveného Josemaríu Escrivá de Balaguer za svätého, zapisujeme ho do zoznamu svätých a nariaďujeme,

aby bol v celej Cirkvi nábožne uctievaný ako svätý“.

Kanonizácia Josemaríu Escrivá bola nesmierne dôležitým momentom pre Dielo (Opus Dei), pretože sa tak ukončilo obdobie v dejinnom vývoji, ktoré bolo poznačené istými nepochopeniami a ohováraniami, ktoré sa potom odrazili aj v románe Dana Browna.

Ján Pavol II mal pritom k Opus Dei a jeho zakladateľovi vzťah hlbokej dôvery a lásky.

Nie každému je známe, že vzťahy medzi Karolom Wojtyłom a týmto cirkevným organizmom boli sústavné a intenzívne, a že sa začali už dávno pred zvolením krakovského arcibiskupa na pápežský stolec.

O týchto vzťahoch nám teraz porozpráva biskup Javier Echevarría, súčasný prelát Diela, ktorému sa

dostalo tej výsady byt' velmi blízko k Jánovi Pavlovi počas celého jeho pontifikátu.

Vaša Excelencia, mohli by ste nám povedať, kedy začali prvé kontakty medzi Karolom Wojtyłom a Opus Dei?

Počas II. Vatikánskeho koncilu sa arcibiskup Wojtyła zoznámil s otcom Álvarom del Portillo (ktorý bol od roku 1974 do roku 1995 prvým nástupcom Josemaríu Escrivá na čele Opus Dei).

Potom sa kontakty znovu obnovili v roku 1971, keď sa mladý krakovský kardinál počas biskupskej synody v Ríme zúčastnil na konferencii vedenej kardinálom Höffnerom a organizovanej CRIS [Centro romano d'incontri sacerdotali, Rímskym seminárnym centrom pre kňazov], ktorý tiež podporovalo niekoľko kňazov z Diela. Pri tej príležitosti ho požiadali o interview o kňazstve pre

jednu publikáciu CRIS, pretože považovali za zaujímavý postoj kňaza, ktorý žil a pracoval pod komunistickou tyraniou. Zapísal si otázky a o niekoľko týždňov aj poslal na ne odpovede, 39 rukou písaných strán v poľštine.

Pri inej príležitosti v roku 1974 ho CRIS pozval, aby predniesol príhovor v sérii seminárov na tému „Povýšenie človeka a kresťanská múdrosť“. Témou krakovského arcibiskupa bola „Evanjelizácia a vnútorný človek“. Bol to skutočne veľmi hlboký prejav, ktorý sa končil slovami, ktoré Monsignor Escrivá považoval za cestu budovania Kristovho pokoja na zemi: „Posväcuj svoju prácu, posväcuj seba samého v práci, a posväcuj druhých prostredníctvom svojej práce“.

O štyri roky neskôr navštívil kardinál Wojtyła dona Álvara vo Villa Tevere, rímskom sídle Opus Dei. Bolo to

veľmi priateľské stretnutie. Po obede sme šli do kaplnky navštíviť Najsvätejšiu Sviatosť Oltárnu. Kardinál pokľakol na drevené prie-dieu (kľačadlo), ktoré uchovávame ako relikviu, lebo ho používal Pius VII. a neskôr svätý Pius X. A neskôr samozrejme svätý Josemaría, ktorému ho podarovali synovci pápeža Sarta (Pia X.). Len čo ho don Álvaro informoval o pôvode kľačadla, kardinál Wojtyła okamžite vstal z kľačadla, pokľakol na zem, ale ešte predtým túto relikviu pobozkal. Bolo to také spontánne gesto pokory, na ktoré som nikdy nezabudol.

Kardinál Wojtyła mal veľmi rád dona Álvara a ich vzájomné vzťahy sa upevnili ešte viac po tom, čo ho zvolili za pápeža. Svätí ľudia sa navzájom okamžite chápu a dobre si spolu vychádzajú.

Kedy ste sa potom stretli s Jánom Pavlom II. ako pápežom?

Zdá sa to temer neuveriteľné, ale prvé stretnutie sa uskutočnilo na druhý deň po jeho zvolení, 17.

októbra 1978. Biskup Andrzej Maria Deskur (vtedy predsedajúci Pápežskej rade pre sociálne komunikácie, neskôr kardinál), ktorý bol veľmi blízky priateľ dona Álvara a tiež priateľom Karola Wojtyłu už z čias pobytu v seminári, bol v dôsledku porážky hospitalizovaný v nemocnici Gemelli.

Po zvolení Jána Pavla II., 16. októbra, don Álvaro telefonoval biskupovi Deskurovi. Ešte váhal, či má spomenúť tú dobrú správu, lebo by to mohlo viesť k nadmernému nadšeniu a spôsobiť rozruch.

Obmedzil sa len na nasledovné slová: „Andrzej, vieš koho zvolili?“ Ale biskup Deskur na to energicky zareagoval: „Lepšie si vybrať ani nemohli“. A dodal: „Ak prídeš zajtra, budeš sa môcť s ním stretnúť.“

Don Álvaro si myslel, že tento nemocný človek už blúzni: ako by predsa mohol pápež, ktorého práve zvolili, odcestovať z Vatikánu? Napriek tomu 17. októbra don Álvaro navštívil svojho priateľa. Aké prekvapenie nás čakalo v nemocnici pred izbou pacienta, keď nám povedali, že budeme musieť čakať na konci chodby spolu s ďalšími ľuďmi, lebo prišiel pápež a východ z tohto nemocničného poschodia je momentálne uzavretý. Naše prekvapenie sa ešte znásobilo, keď sme vychádzali z pacientovej izby a Ján Pavol sa pristavil pri donovi Álvarovi a objal ho. Don Álvaro tým bol hlboko dojatý a keď mu synovsky pobožkal pápežský prsteň, všimol si, že v ruke držal ruženec.

To bolo prvé z mnohých ďalších stretnutí, lebo neskôr som mal príležitosť stretávať sa s pápežom častejšie, než by som si to bol dokázal čo len predstaviť.

Spomínate si na prvú „oficiálnu“ audienciu?

O niekoľko dní neskôr, po tomto dojímavom stretnutí v nemocnici Gemelli, ho Ján Pavol II. poprvýkrát prijal na neformálnej audiencii. Pri tej príležitosti don Álvaro spomenul, že kvôli neočakávanému úmrtiu Jána Pavla I., nebolo možné napísať list, ktorý mal Svätý Otec v úmysle poslať pri päťdesiatom výročí založenia Opus Dei. A Ján Pavol II. na to reagoval takto: „Tak ja ho napíšem“.

Pápež Wojtyła mal veľký záujem poskytnúť Opus Dei kanonický rámec. A o niekoľko rokov sa Dielo stalo „osobnou prelatúrou“. Ako sa podarilo dosiahnuť tento veľmi dôležitý míľnik?

Pavol VI. a Ján Pavol I. vyjadrili svoju túžbu dotiahnuť do konca právne definovanie Diela, ale Pán ich k sebe povolal skôr, než mohli túto záležitosť definitívne uzavrieť. Ján

Pavol II. sa začal o túto vec zaujímať hneď od začiatku. Zveril celú záležitosť kardinálovi Sebastianovi Baggiovi, prefektovi Kongregácie pre biskupov, a potom bola menovaná spoločná komisia kanonických právnych expertov zo Svätej Stolicy a z Opus Dei. Svätý Otec sledoval celý proces veľmi pozorne, dohliadal aj na rôzne detaily.

Tie technické a kanonické aspekty sú dobre známe, ja by som však chcel poukázať na otcovskú starostlivosť pápeža, ktorú prejavoval počas celého procesu, bez toho, aby niečo určoval, alebo ovplyvňoval kanonických právnikov, ktorí mali úplnú slobodu v analýze celej problematiky a riešení jednotlivých otázok, ktoré sa počas procesu vyskytli.

Nie všetci biskupi sa stotožňovali s vytvorením tejto novej „entity“ v Cirkvi.

To je pravda, ale pápež sa znovu prejavil ako veľmi starostlivý, prezieravý a otcovský pri riešení ťažkostí, vyskytujúcich sa ako dôsledok námietok niekoľkých biskupov, čo bolo úplne pochopiteľné v kontexte prípravy nového kanonického prvku. On sám prebral zodpovednosť za riešenie týchto námietok a umožnil odborníkom, aby ich mohli preskúmať a adekvátne riešiť.

Spomenuli sme istú kritiku Opus Dei, ale dokonca ani sám Ján Pavol II. nebol ušetrený útokov. Mali ste príležitosť hovoriť o nich s pápežom?

Svätý Otec vedel ako zobrať na plecia svoj kríž, súčasne bol však veľmi odhodlaný, šiel dopredu, usilujúc sa o dobro Cirkvi. Rád vám rozpoviem jeden príbeh, ktorý o tom vypovedá: pri jednej príležitosti sa don Álvaro zúčastnil na modlitbe sv. ruženca

spolu s pápežom. Ján Pavol II. sa vždy modlil aj s inými ľuďmi, a pri tejto príležitosti bola prítomná aj Matka Tereza z Kalkaty. Pápež po modlitbe predstavil Matke Tereze dona Álvara, a tá mu srdečne poďakovala za pomoc, ktorej sa jej sestrám dostáva od kňazov Diela v rôznych častiach sveta. Potom sa jej Ján Pavol II. napoly vážne, napoly žartovne opýtal: „Matka prečo kritizujú pápeža a Opus Dei, pričom každý hovorí len dobre o Matke Tereze“? Ona na to veľmi úprimne zareagovala: „Modlite sa za mňa, aby som bola pokorná.“

Zdôraznili ste, že Ján Pavol II. zblízka sledoval vývoj Opus Dei. Znamená to, že vám dával nejaké inštrukcie, alebo nejako intervenoval v súvislosti so správou Diela?

Jeho najdôležitejšou intervenciou bolo, samozrejme, vyhlásenie Opus

Dei za osobnú prelatúru, čím túto čiastku Cirkvi, tvorenú laikmi a kňazmi, mužmi a ženami z každého ekonomického a sociálneho prostredia, postavil pod jurisdikciu preláta, aby tak – spolu s kňazmi Diela – mohla lepšie slúžiť všeobecnej Cirkvi, v spojení s miestnymi Cirkvami.

Okrem toho pápež navrhol prelátovi niekoľko vecí, týkajúcich sa apoštolátu, pretože bol naozaj presvedčený o účinnosti osobného apoštolátu každého veriaceho Diela. Napríklad pápež Ján Pavol II. veľmi presvedčivo presadzoval medzinárodný seminár Sedes Sapientiae v Ríme, ktorého cieľom bola formácia kňazov, ktorí by potom mohli viesť formáciu v seminároch v rôznych krajinách, obzvlášť v tých, ktoré práve získali slobodu po rokoch sovietskej dominácie.

Pre „novú evanjelizáciu“.

A nielen na Východe. V roku 1981, možno aj skôr, Ján Pavol II. už hovoril o „novej evanjelizácii“, a v roku 1985, počas biskupskej synody, dal do pohybu túto pastoračnú prioritu, predovšetkým v krajinách Východnej Európy a Severnej Ameriky, kde prejavy sekularizmu narastali alarmujúcim tempom. Don Álvaro podporoval tento program a už 25. decembra toho istého roku napísal pastoračný list veriacim Prelatúry, v ktorom naliehal, aby sa všemožne podieľali na tejto úlohe, ktorá bola obzvlášť naliehavá v krajinách starej Európy, v Spojených štátoch a Kanade.

Takýmto spôsobom môj predchodca promptne poslúchal pápeža, a na oplátku on nás nikdy nenechal bez podpory. Vlastne až do konca svojho života Ján Pavol II. sústavne povzbudzoval dona Álvara a neskôr mňa, aby sme vytrvali v poslaní evanjelizácie, pritom plne

rešpektujúc ducha Diela. Donovi Álvarovi sa tak dostalo nového uvedomenia si potreby robiť Opus Dei, Dielo Božie, ako to videl aj u svätého Josemaríu, žijúc pritom v plnej jednote s následníkom Petra a so všetkými biskupmi.

Najväčším darom pre Opus Dei od Jána Pavla II. bola beatifikácia a kanonizácia Josemaríu Escrivá.

Svätý Otec bol veľmi šťastný, keď mohol vyzdvihnúť zakladateľa Diela na oltár Cirkvi. Znovu, boli tu isté nedorozumenia pred beatifikáciou, keď diabol metal svojím chvostom, ale všetko sa nádherne vyriešilo. Na záver slávnosti blahorečenia Ján Pavol II vyjadril veľkú radosť nad tým, že také veľké zástupy sa zúčastňujú na svojej vlastnej obnove a modlitbe, a potom, obrátiac sa na dona Álvara, ktorý ho sprevádzal späť do Baziliky sv. Petra, povedal: „Teraz už chápem, prečo niektorí

sektári nechceli, aby sa uskutočnila táto demonštrácia viery“.

Dodal, že ďakuje Pánovi za slávnosť, pri ktorej blahorečil canossianskú mníšku, Matku Bakhitu, čo mu umožnilo oboznámiť celý svet s tragickou situáciou Cirkvi v Sudáne. V krátkosti možno povedať, že historických záznamoch sa zachová to, aké dobro pre celú Cirkev prináša úcta k svätému Josemaríovi. A pápež si toho bol dobre vedomý.

Neskôr, počas kanonizácie označil Ján Pavol II. sv. Josemaríu za „svätca obyčajného života“, čo je v plnom súlade s myšlienkou evanjelizácie spoločnosti prostredníctvom každodenného života v domácej cirkvi, teda v každej rodine, v práci, v športe a spoločenských vzťahoch.

Ján Pavol II. bol človekom, ktorý vedel každého počúvať. Počúval aj návrhy zo strany Opus Dei?

Pri istých príležitostiach Svätý Otec požiadal o radu. Napríklad koncom roku 1978 sa informoval, či je vhodné ísť na cestu do Mexika, na stretnutie CELAM, Latinsko-americkéj biskupskej rady. Tento región sa vtedy ocitol v dosť nestabilnej situácii a pápež požiadal dona Álvara o názor. Obrátil sa na neho v prítomnosti iných ľudí, a predtým si už vypočul rôzne názory na túto cestu. Don Álvaro jednoducho naznačil, aby šiel na tú cestu, pretože prinesie veľké dobro pre Cirkev v Mexiku, v Latinskej Amerike a pre celý svet.

Samozrejme, Svätý Otec neskôr konzultoval aj s ďalšími, ako aj s dikastériami rímskej Kúrie. Ale cesta sa uskutočnila a každý vie, že dobre dopadla.

Pri viacerých príležitostiach don Álvaro naznačil, že pápež by mohol napísať list, alebo exhortáciu o

svätom Jozefovi, aby sa tak šírila úcta k nemu medzi veriacim, a požiadať ho o ochranu Cirkvi, tak ako aj on ochraňoval Svätú rodinu z Nazaretu. Pamätám si na jeho mimoriadnu radosť, keď 15. augusta 1989 Ján Pavol II. publikoval apoštolskú exhortáciu *Redemptoris Custos*.

Hovorí sa, že veriaci z Opus Dei mali niečo spoločné s mozaikou Panny Márie, Mater Ecclesiae (Matky Cirkvi), ktorú možno zreteľne vidieť na Námestí svätého Petra.

Každý rok niekoľko tisíc študentov, ktorí sa zúčastňujú na aktivitách centier Diela po celom svete, prichádza do Ríma, aby tu slávili Veľkú noc. V roku 1980 počas jednej audiencie, jeden z nich poznamenal v prítomnosti Jána Pavla II., že Námestie svätého Petra je korunované sochami svätých, ale nie

je tam žiadna podobizeň Panny Márie.

„Možno by sa dala taká socha urobiť, Svätý Otec“, navrhol študent. Na čo pápež zareagoval: „Veľmi dobre, veľmi dobre“!

Keď sa o tom dozvedel don Álvaro, požiadal architekta Javiera Cotela, aby porozmýšľal, kde by sa takáto podobizeň dala umiestniť, na nejakom strategickom mieste na námestí, tak aby priťahovala pozornosť. Javier načrtol plán, ktorý umiestnil mozaiku k jednému z rohov Apoštolského paláca. Jánovi Pavlovi II. sa tak zapáčila táto myšlienka, že nariadil, aby ju okamžite zrealizovali.

V jednej z miestností vo vašom rímskom sídle sa nachádza ikona čiernej Madonny z Czestochovej s pápežovým podpisom.

Je to symbol otcovskej láskyplnosti Jána Pavla II. Donovi Álvarovi bola táto ikona darovaná k sedemdesiatym narodeninám. Na nej bolo niekoľko pápežových, rukou písaných riadkov, plných láskavosti voči donovi Álvarovi. Každý, kto sa často stretával s pápežom Wojtyłom, sa mohol presvedčiť, že „on vedel milovať človeka“.

A ešte niečo: tri dni po smrti Jána Pavla II., mi otec Stanislav daroval jednu z jeho bielych sután, ktorú si dnes uctieваме ako vzácnu relikviu.

Vaša Excelencia, sledovali ste prácu Jána Pavla II. zblízka. Teraz, keď bol vyhlásený za svätého, ako by ste mohli zosumarizovať prínos jeho dlhého pontifikátu?

Aktivity Jána Pavla II. boli také rozsiahle a on sám bol takou významnou postavou, že nie je ani možné ponúknuť nejakú syntézu či sumár. Jeho pontifikát bol jedinečný

v tom, že presahoval celé dekády našich nedávnych dejín. Znovu nám ukázal, skutkami, že pápež je „sluha sluhov Božích“, neúnavný obhajca viery, zástanca všetkých ľudí, v dôstojnosť ktorých veril celou svojou silou. Sprítomnil nám Krista v našom čase a viedol ľudstvo k tomu, aby v Ježišovi hľadalo odpovede na konečné otázky ľudského života.

Ján Pavol II. nám zanechal bohatstvo učiteľského úradu a nádherný príklad pastoračnej dobročinnosti. Rád by som vyzdvihol jeden aspekt jeho služby, ktorým bol stimul pre novú evanjelizáciu prostredníctvom každodenného života, prostredníctvom činností mužov a žien vo všetkých oblastiach ľudského snaženia, konajúcich spôsobom, ktorý je v súlade so ich vierou.

**A na čo ste si osobne pomysleli,
keď bol zverejnený zázrak,**

pripísaný na orodovanie Jána Pavla II.?

Znovu som si spomenul na to, ako sa pápež Wojtyła veľkodušne a bezpodmienečne odovzdával službe ľudstvu. Priviedol nás bližšie k Bohu svojím plodným učiteľským úradom: svojimi prejavmi, svojou spisbou, svojím prejavom a mnohými zmysluplnými gestami. Všetko na ňom poukazovalo na Ježiša Krista. Lebo celý jeho život bol založený na dôvernom spoločenstve s Pánom. Stačilo ho pozorovať pri modlitbe, aby sme pochopili plodnosť jeho služby.

Ján Pavol II. bol otec, ktorý bol blízky všetkým veriacim, Cirkvi a osobitne to môžem povedať, tejto čiaske Cirkvi, ktorou je Prelatúra Opus Dei. Myslím, že dal miliónom ľudí pocítiť, že sú „oblúbenými synmi“ tohto pápeža.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/pribehy-o-
svatom-janovi-pavlovi-ii/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/pribehy-o-svatom-janovi-pavlovi-ii/) (14.08.2025)